

Az erdőnevelés fejlesztésének biológiai, állományszerkezeti és fatermési szempontjai közül néhány alapvetően fontosat ismertettem. Ezeket az ERTI-ben folyó kutatási eredményeknek megfelelően állítottuk össze. Gyakorlati megvalósításuk azonban mindenképp attól függ, hogy miként tudjuk az erdőnevelésben a *korszerű munkahely és munkaszervezet kialakítását, a gépesítés gyors növelését és esetenként a fairtó vegyszerek alkalmazását megoldani*. Annak ellenére, hogy erdőgazdaságaink ezen a téren is értek el jelentős eredményeket, mégis hangsúlyozni kell, hogy ezeknek a kérdéseknek a megoldása az egyik legfontosabb *országos erdőnevelési feladat. A probléma szorosan kapcsolódik ahhoz az ellentmondáshoz, amely a fakitermelési lehetőségek és a fakitermelés szintje között jelenleg hazánkban fennáll.*

A kérdés megoldása érdekében *korszerűsíteni kell a munkahelyet és a munkaszervezetet. Ez mindenképp a nevelővágások koncentrálását, a munkaterület feltárását teszi szükségessé. A gépesítésre fel kell készülni úgy, hogy a nevelővágások területét alkalmassá tesszük erre. A mozgás, a kitermelésre kerülő fák megközelítése és egyéb szempontok kielégítése olyan berendezést és térbeli rendet követel, amihez a korábbi erdőnevelés nem szokott. Ugyanez vonatkozik az arboricidek alkalmazására is. A vegyszeres tisztítások és első gyéritések növelése a gyengébb fatermőképességű, fel nem tárt állományokban indokolt. A munkaerőhiány miatt is fel kell készülnünk különböző megoldásokra. Ezek is szükségessé teszik a modern erdőnevelési irányelvek alkalmazását, amelyek a termelési célok gazdaságos megoldását szolgálják, esetenként a hosszú idő óta elfogadott technológiák megváltoztatása árán is.*

A bevezetőben az erdészeti termelés társadalmi jelentőségéből indultam ki. Befejezésül is ide szeretnék visszatérni, mert az erdőnevelés korszerűsítése is csak akkor lesz igazán gyümölcsöző, ha mindenben a dolgozó ember jólétének növelését szolgálja.

Д-р Шойюн Р.: ИСПОЛЬЗОВАНИЕ РЕЗУЛЬТАТОВ ИССЛЕДОВАНИЙ В ВЫРАБОТКЕ ПЕРЕДОВЫХ РУКОВОДЯЩИХ ПРАВИЛ ПО УХОДУ ЗА ЛЕСОМ

Van érdekesség a növénytermesztés gazdaságosságának növelésében a korszerűsítés. Ez mindenképp a nevelővágások koncentrálását, a munkaterület feltárását teszi szükségessé. A gépesítésre fel kell készülni úgy, hogy a nevelővágások területét alkalmassá tesszük erre. A mozgás, a kitermelésre kerülő fák megközelítése és egyéb szempontok kielégítése olyan berendezést és térbeli rendet követel, amihez a korábbi erdőnevelés nem szokott. Ugyanez vonatkozik az arboricidek alkalmazására is. A vegyszeres tisztítások és első gyéritések növelése a gyengébb fatermőképességű, fel nem tárt állományokban indokolt. A munkaerőhiány miatt is fel kell készülnünk különböző megoldásokra. Ezek is szükségessé teszik a modern erdőnevelési irányelvek alkalmazását, amelyek a termelési célok gazdaságos megoldását szolgálják, esetenként a hosszú idő óta elfogadott technológiák megváltoztatása árán is.

Dr. Solymos, R.: UTILIZATION OF THE RESEARCH ACHIEVEMENTS IN DRAWING UP THE DIRECTIVES FOR THE DEVELOPMENT OF FOREST TENDING OPERATIONS

Economic aspects are more and more influencing the forest tending activity, to increase the efficiency of timber crop growing. For this sake a stand classification has been elaborated on the basis of the volume and value of the expected timber yield. Planning the improvement cuttings the average diameter of the stand at breast height, and its average height should also be taken into account, in addition to its age. Clearing operations should be carried out before the average d.b.h. reaches 10 cms, and selective thinnings up to a maximum of 20 cms of the diameter at b.h. 10–20 years before the rotation age no more improvement cuttings are recommendable.

Az 1969/70 évi téli időjárás

Az elmúlt tél rászolgált nevére. Már a *december* téli hideggel köszöntött be, s az az egész hónap folyamán kitartott. A havi középhőmérséklet országosan mélyen a sokévi átlag alatt maradt, a Dunántúlon $-2,2$ és $-4,0$ fokos, máshol $-1,6$ és $-2,7$ fokos értékkel. A hónap legmelegebb napjai 3., 10., 11., és 17-én voltak, amikor a napi legmagasabb hőmérséklet is csak $1-2$ fokkal emelkedett a fagypont fölé. A havi legalacsonyabb hőmérsékletet a Dunántúlon mérték 22. és 23-án. Ekkor $-22,6$ fokig süllyedt a higanyszál. Egyben ekkor volt az elmúlt tél leghidegebb időszaka.

Hónap	Megnevezés	Győr	Keszthely	Szentgottárd	Pécs	Budapest	Baja	Szolnok	Miskolc	Nyiregyháza	Debrecen	Békéscsaba	Kékestető	
1969. XII.	Havi középhőmérséklet, °C	- 3,2	- 2,7	- 4,0	- 3,1	- 2,2	- 2,7	- 2,3	- 2,3	- 2,4	- 2,2	- 1,6	- 5,5	
	Eltérés a sokévi átlagtól	- 4,1	- 3,6	- 4,0	- 4,0	- 2,9	- 3,7	- 2,8	- 1,8	- 2,3	- 2,7	- 2,2	- 2,8	
	Abszolút max.	°C	3,1	3,1	3,7	1,8	4,9	2,3	5,3	7,0	5,8	6,6	3,0	0,7
		nap	11.	17.	3.	11.	11.	1.	1.	10.	10.	10.	1.	12.
	Abszolút min.	°C	-18,0	-14,0	-22,6	-12,3	-14,3	-11,0	-12,4	-12,0	-10,5	-10,4	-11,5	-12,5
		nap	22.	22.	22.	23.	22.	18.	26.	28.	22.	22.	4.	21.
	Havi csapadékösszeg, mm	71	58	78	96	78	142	95	69	31	74	100	125	
	Eltérés a sokévi átlagtól	+24	+ 8	+25	+50	+31	+99	+60	+29	- 9	+36	+58	+64	
Napsütés havi összege, óra	14	22	—	12	8	8	8	6	17	19	11	33		
1970. I.	Havi középhőmérséklet, °C	- 2,2	- 2,2	- 2,5	- 1,8	- 2,0	- 2,1	- 1,8	- 2,1	- 1,8	- 1,0	- 0,4	- 4,7	
	Eltérés a sokévi átlagtól	- 0,3	- 0,8	0,0	- 0,1	+ 0,2	- 0,4	+ 0,9	+ 1,4	+ 1,5	+ 1,3	+ 2,1	+ 1,0	
	Abszolút max.	°C	10,4	8,4	10,2	8,3	6,0	5,3	7,2	6,9	7,3	9,7	12,3	4,6
		nap	5.	5.	5.	27.	5.	6.	16.	28.	17.	15.	13.	13.
	Abszolút min.	°C	-14,7	-12,1	-18,2	-10,6	-12,5	-16,6	-11,7	-16,8	-15,8	-10,9	-11,0	-12,0
		nap	4.	4.	4.	20.	20.	3.	3.	10.	9.	3.	20.	19.
	Havi csapadékösszeg, mm	26	24	24	50	39	55	45	68	45	47	46	88	
	Eltérés a sokévi átlagtól	- 9	-16	-17	+ 9	- 2	+19	+16	+36	+12	+14	+15	+38	
Napsütés havi összege, óra	19	25	—	47	23	43	30	14	13	23	37	35		
1970. II.	Havi középhőmérséklet, °C	0,0	- 0,1	- 0,4	0,3	- 0,5	0,1	- 0,3	- 1,0	- 0,9	- 0,7	0,2	- 5,4	
	Eltérés a sokévi átlagtól	+ 0,2	- 0,1	+ 0,3	+ 0,1	- 0,4	- 0,1	+ 0,2	+ 0,2	+ 0,4	0,0	+ 0,7	- 1,3	
	Abszolút max.	°C	9,9	12,7	13,1	12,7	7,1	10,7	10,7	10,8	9,6	10,2	12,2	3,3
		nap	6.	9.	9.	9.	6.	9.	9.	6.	6.	6.	9.	6.
	Abszolút min.	°C	-10,6	-10,4	-16,2	- 8,3	- 7,8	-10,0	- 8,8	-12,9	-12,0	-14,2	- 9,6	-13,7
		nap	17.	20.	17.	3.	17.	3.	25.	25.	18.	28.	3.	17.
	Havi csapadékösszeg, mm	67	36	34	59	50	58	38	47	23	38	64	67	
	Eltérés a sokévi átlagtól	+27	- 5	- 4	+13	+ 7	+20	+ 7	+16	-11	+ 3	+30	+18	
Napsütés havi összege, óra	52	59	—	72	35	71	54	62	59	50	52	56		

A havi csapadék az ország legnagyobb részén az átlag felett volt. Legtöbb csapadék a Duna—Tisza közén, a Tiszántúl déli részén, továbbá Tolna és Baranya megyében, Nagykanizsa, Mór és Esztergom térségében esett. Ezekben a vidékeken a sokévi átlag 2—3-szorosát, sőt Kalocsa—Kiskunhalas térségében a négyszeresét is meghaladta a havi csapadék összege. Átlag alatti csapadékot csupán Pápán és a Jósvafő—Füged—Nyíregyháza—Csenger vonalától keletre eső területen mértek.

Jelentős mértékű összefüggő hótakaró 6-a után alakult ki, s ez a hónap végére az északkeleti országrészen és a Tiszántúlon 20 cm alatt, máshol 20—80 cm között volt. Különösen sok hó esett a Dunántúlon, ahol a gyakori viharos erejű szél miatt sok nehézséget okozó hófúvás keletkezett.

Januárban az ország keleti és nyugati részén ellentétes időjárás lépett fel. A nyugati rész hidegebb és szárazabb, a keleti enyhébb és csapadékosabb volt a szokásosnál. A hónap folyamán hideg, télies és enyhébb periódusok váltakoztak. Ekkor a legmagasabb hőmérséklet 12,3 fok, a legalacsonyabb —19,6 fok volt.

A Dunántúl legszárazabb területein mindössze 10—12 mm csapadék hullott, ami a sokévi átlag $\frac{1}{3}$ -a. Ugyanakkor a Bükk hegységben, Túrkeve és Körösszakály környékén az átlag kétszeresét meghaladó csapadék hullott.

A hónap közepéig az országot összefüggő hótakaró fedte. A hónap végére a hegyekben 20—40 cm-re csökkent a hótakaró vastagsága, a síkságon pedig csak hófoltok maradtak. Az ország nyugati részén e hónapban is sokféle hófúvások gátolták a közlekedést.

A decemberi borult időjárás januárban tovább tartott. Mindkét hónap rendkívül szegény volt napfényben. A napfényes órák száma a normál érték felét sem érte el.

Február hónapot továbbra is napfényhiány, átlagkörüli hőmérséklet és bőséges csapadék jellemezte. A hónap első napjaiban az évszaknak megfelelő időjárás uralkodott. Utána a hónap közepéig enyhébb volt az idő 14 °C feletti maximális hőmérséklettel. 15-ére ismét beállt a tél —16,2 fokos minimummal.

A havi csapadék összege csupán Szentgotthárd—Körmend—Tab—Lenti térségében, Cegléd és Szarvas környékén, valamint a Nyírségben maradt a sokévi átlag alatt. Máshol annak másfélszeresét, sőt Balassagyarmat, Magyaróvár és Budapest területén a kétszeresét is meghaladta.

Február első napjaiban havazott, de az utána következő enyhe időszakban — a hegyek kivételével — a hó elolvadt. A hónap második felében gyakran volt hóesés, s az ország nagyrésztét ismét hó fedte. Összefüggő hótakarót csak az ország délnyugati részében nem találtunk.

Az elmúlt tél időjárását erdőgazdasági vonatkozásban igen eltérően kell értékelni. A csemetekerti vetések jól teleltek a hótakaró alatt. A korán beálló hideg viszont az őszi erdősítési munkákat félbeszakította. A nagy hó miatt nem lehetett a tervbe vett tisztításokat sem befejezni.

A hosszantartó hideg, havas idő folytán a közelítő utak jó állapotban voltak. Mielőtt hófúvás keletkezett, a szállítás elakadt. S mert az gyakori volt, mind a termelésben, mind a közlekedésben erős lemaradás következett be.

A bőséges hó ellenére elvélve fordult elő hőtörés, mint pl. a Zemplén-hegységben és a Börzsönyben. Legsúlyosabb kár a Duna—Tisza közének déli részén Asoththalom—Bugac vonalán következett be. December elején ezen a részen igen erős havazás volt nagypelyhű nedves hókristályokkal. A hó nyomását a 15—20 éves, sűrű állású fenyvesek nem bírták és összeroppantak. A kár összesen 10 000 m³-re tehető.

A vastag és huzamos hótakaró nagy megpróbáltatást jelentett a vad számára. Nehezen jutottak élelemhez, az etetés is nehézkes volt. Ezért a vadkár igen jelentős. Néhány csemetekertben a bejutott nyúl vagy őz tetemes kárt okozott a csemeték lerágásával. Különösen a szárnyasvad sínylette meg a hosszú, havas telet.

Az elmúlt tél tehát erdőgazdasági vonatkozásban inkább károsnak ítélnélhető. Teljes hatása sok tekintetben csak később fog jelentkezni.

Dr. Papp László